

(Det talte ord gælder)

Første behandling af budgetforslag 2021 og overslagsårene 2022-2024

Budgettale

Karina Vestergård Madsen, 27. august 2020

For et lille halvt år siden blev vores hverdag, fra den ene dag til den anden, radikalt forandret. I fremtiden kommer vi til at tale om før og efter COVID-19.

For nogle betød corona, at der pludselig var plads til refleksion og tid til familien.

Men for de fleste gav corona bekymring, angst og ensomhed. Og det var med god grund: Mange har mistet deres arbejde, og flere vil komme til, når kompensationsordningerne udløber. Små erhvervsdrivende har set deres livsværk smuldre væk. Og selvom vi har talt en masse om, at følelsen af fællesskab er blevet styrket under corona, så er der en meget stor del af københavnernes, som kun er blevet mere ensomme efter nedlukningens isolation. Beboerne på byens plejehjem oplevede, at de i mange måneder ikke kunne få besøg af deres nærmeste. Og selv om plejepersonalet gjorde, hvad de kunne for at skabe tryghed, så var der flere og flere, som sagde, at de hellere ville dø af corona end af ensomhed.

Nu er meget af vores by ved at være tilbage til tiden før nedlukningen. Det er nu, vi skal have fokus på, hvad vi har lært af corona, hvad vi vil tage med ind i fremtiden, og hvilke negative eftervirkninger, vi må tage ansvaret for med støtte og modforanstaltninger.

En af de mest positive erfaringer fra nedlukningen har været, at bedre rengøring i alle vores institutioner på tværs af forvaltninger giver bedre trivsel og færre sygedage for alle. Derfor går Enhedslisten til dette års budget med et ønske om, at området skal tilføres flere hundrede nye fuldtidsansatte, så vi kan fastholde det høje niveau for rengøring til gavn for sundhed og trivsel blandt alle borgere, om de er i berøring med bibliotek eller børnehave.

Efter de omfattende fyringer på hoteller og konference-centre har vi gode muligheder for at rekruttere masser dygtige og erfarne rengøringsfolk. Det vil skabe job i et fag, der er ramt af stor arbejdsløshed, og samtidig gavne byen.

Men arbejdsløsheden stiger også i andre brancher og ledighed har grumme følger, som øget børnefattigdom, mistrivsel i familierne og udfordringer med at finde fodfæste på arbejdsmarkedet igen. Her skal ventetid ikke bidrage til følgevirkningerne, så Enhedslisten vil gerne sætte penge af til rettidige rehabiliteringsmøder og ekstra sagsbehandlere.

Vi ved også allerede nu, at der venter en regning forude i forhold til udsatte børn og unge, som ikke blev støttet ordentligt under nedlukningen, selv om sagsbehandlere gjorde et kæmpe arbejde for at være opsøgende. Vi ved også, at mange med psykiske lidelser har oplevet øget isolation og ensomhed. For nogle vil det kræve ekstra omsorg i tiden fremover.

Oveni det kommer den kamp mod tyngdekraften, som socialområdet konstant befinder sig i, fordi antallet af udsatte børn og unge, hjemløse og personer med psykiske lidelser ser ud til at fortsætte sin himmelflugt, uden at midlerne følger med. Men sådan behøver det ikke at være - det er ikke mejslet i sten, at København skal halte ubehjælpomt bagefter, de byer, vi sammenligner os med. Men det kræver at området prioriteres.

Alene i år er der udløb for mere end 90 millioner, og selv om en del af det med stor sandsynlighed bliver kompenseret gennem need to, så er der stadig for ca. 60 millioner tilbage - og det er vel at mærke udløb, som alle dækker tilbud i keredriften.

Vi kommer bl.a til at kæmpe for flere socialrådgivere på ungdomsskolen og på dagtilbud med mange udsatte børn. Vi vil styrke hjemløseindsatsen, forhøje rådighedsbeløbet, og sikre midler til ekstra hænder på området.

Antallet af ældre borgere stiger år for år. Og når der samtidig hvert år skal spares på området, så bliver konsekvensen, at plejepersonalet og hjemmehjælperne skal løbe stærkere, og at vi derfor ikke kan give de

ældre den pleje og livskvalitet, som de har krav på. Samtidig har vi set, at flere og flere opgaver glider fra regionen over på kommunerne, uden at pengene følger med. Det regnestykke hænger selvfølgelig ikke sammen. Enhedslisten vil kæmpe for, at der kommer flere aktivitetstilbud på plejehjemmene, mere valgfrihed for ældre i eget hjem og penge til rehabiliteringsindsatsen.

Corona-krisen er også gået hårdt ud over hele kultur- og fritidsområdet - og samtidig er langt de fleste københavnere blevet mindet om, hvor vigtigt et mangfoldigt kultur- og fritidsliv er for byen og for vores livskvalitet. På trods af hjælpepakker, så vil der uden tvivl komme en efterregning, for vi ved endnu ikke, hvilke kulturtilbud og foreninger, der vil overleve. Presset bliver øget af at der i år er mange udløb, bl.a. til Folkeoplysningen og festivalpuljen. Kulturhuset i Brønshøj og biblioteket på Toftegårds Plads skal have penge til næste fase. Et bibliotek uden bøger er som en svømmehal uden vand - og derfor skal der selvfølgelig i år findes penge til indkøb af bøger.

SF og Socialdemokratiet har allerede været i pressen og argumenteret for penge til minimumsnormeringer i daginstitutionerne. Det vil Enhedslisten gerne støtte op om, men erfaringerne med sociale normeringer er også så positive, at vi ser det som helt nødvendigt at få rullet udløbet tilbage. For vi ved, at flere uddannede pædagoger i daginstitutioner med mange udsatte børn, har en kæmpe positiv effekt på børnenes udvikling og trivsel.

Her i august blev der så endelig indgået en aftale om lærernes arbejdstid, og Lov 409 kan nu blive fortid. Men for at en fælles planlægning af skolens opgaveløsning kan blive til virkelighed, bliver vi nødt til at afsætte ressourcer til flere møder i pædagogisk råd.

Og i kølvandet på den nye aftale om lærernes forberedelsestid er det logisk, at alt pædagogisk personale får samme vilkår. Derfor ønsker Enhedslisten at sikre forberedelsestid til pædagoger. I første omgang i form af en fire-årig forsøgsordning på 50 daginstitutioner.

Black Lives Matter har kastet lys på en vigtig debat. Sommeren har været fyldt med vidnesbyrd fra københavnere, der oplever racisme i hverdagen. Byen er lige så god - eller dårlig - som sine borgere. Det er derfor naturligt, at kommunen gør en aktiv indsats for at ændre på

racistiske holdninger og adfærd i byen. Derfor kommer vi med et ønske om en offentlig kampagne, der skal sætte fokus på racisme i hverdagen.

En kampagne i byrummet har begrænset virkning, men den kan være med til at sætte gang i samtaler og omtanke, så flere folk vil sige fra, når de bliver mødt af deres medmennesker med åbenlys fordomsfuldhed og diskrimination.

Den alt for omfattende biltrafik er CO₂-neutralitetens akilleshæl. Der er intet troværdigt alternativ til effektivt, at reducere antallet af biler i byen. Enhedslisten kommer derfor med ønsker om en fredeliggørelse af middelalder-byen og etablering af trafik-øer i København. Men det er ikke kun Indre By, som skal omstilles fra gråt til grønt - det skal de mest udsatte byområder også. Og så skal vi satse massivt på at understøtte tilvalget af cyklen som transportmiddel - specielt nu, hvor smittefrygt rammer passagertallene i busser og metro.

Al nybyggeriet øger CO₂-udledningen, derfor skal vi højere grad vælge en mere bæredygtig vej, som indebærer renovering af eksisterende bygninger, systematisk genanvendelse og respekt for den arkitektoniske kulturarv. Men at få brolagt den vej, vil det blandt andet kræve flere muskler til udarbejdelsen af de bevarende lokalplaner.

Den nye udligningsreform er til gengæld en tikkende bombe under velfærden i København. Allerede fra næste år, vil vi kunne mærke konsekvenserne af, at udligningen kommer til at koste 466 mio. ekstra om året, når den er fuldt indfaset. Samtidig er vi som by økonomisk udfordret af stigende børnetal, flere udgifter til de mest udsatte og en stor stigning i andelen af ældre. I Enhedslisten er vi bekymrede for, at det vil betyde dårligere velfærd for københavnere i fremtiden. Derfor ønsker vi, at vi allerede i forbindelse med budget21 forholder os til, hvordan vi vil sikre, at velfærden ikke forringes i kommende års budgetter.

Så lad os konkludere: Coronakrisen har lært os rigtig meget, på både godt og ondt. Men vigtigst af alt, har den lært os vigtigheden af fællesskab, tid og nærvær - og de erfaringer skal være primus motor i vores overvejelser om, hvordan fremtidens København skal se ud. Vi ønsker os et København med mere fællesskab, mere plads til natur,

mere nærvær og bedre tid - og sådan et København sikrer vi kun, ved at styrke velfærden og prioritere dem, der har mindst.